

2012-05-22

Länsstyrelsen i Norrbotten

971 86 LULEÅ

Ref: e-postmeddelande 2012-04-23, 2012-04-26 och 2012-05-02

ANSÖKAN ATT GENOM MARKAVVATTNING TÖMMA LEVEÄNIEMI DAGBROTT I SVAPPAVAARA, KIRUNA

LKAB har till Länsstyrelsen i Norrbottens län inlämnat ansökan om tillstånd för att genom markavvattning tömma Leveäniemi dagbrott i Svappavaara, Kiruna kommun. Bolagets avsikt är att tömma dagbrottet för att möjliggöra förnyad brytning av malm. Gruvbrytning i dagbrottet pågick mellan åren 1963-1984. Länshållningen i brottet avbröts år 1984. Den beräknade vattenvolymen i bassängen var i november 2011 ca 27,8 Mm³, därutöver beräknas ytterligare ca 4-7 Mm³ tillkomma.

Bolaget planerar att söka ett förnyat tillstånd enligt miljöbalken för själva gruvbrytningen.

Bolaget avser tömma dagbrottet genom pumpning. En pumpanläggning placeras på en flotte i dagbrottet, varifrån vattnet leds till en pumpstation belägen i marknivå och vidare till en högpunkt belägen på gråbergssuppletet. Därifrån leds vattnet med självfall genom en ledning ner till utsläppspunkten i befintligt dike och fortsättningsvis till Liukattijoki nedströms tillflödet från Tansarijoki.

Pumpningstiden har beräknats till mellan 14- 25 månader beroende på begränsningsvärde för koppar (i recipient). Bolaget föreslår att av Naturvårdsverket föreslaget begränsningsvärde för koppar i svenska förekomster på 4 µg/l skall tillämpas, vilket skulle innebära en tömningstid på ca 23 månader och en totalvolym på drygt ca 35 Mm³. Enligt ansökan finns ingen risk för övergödning eller försurning. Risk för grumling anses vara låg.

Finsk-svenska gränsälvscommissionen har tagit del av ansökan och anser följande.

Ansökan är mångsidig och rimligt heltäckande. Av ansökan framgår att tömning av dagbrottet påverkar grundvattennivån och att den har påverkan i Liukattijoki. Kommissionen bedömer dock att verksamheten inte har sådana gränsöverskridande verkningar som anges i artikel 15 i finsk-svenska gränsöverenskommelsen, varför överenskommelsens artiklar 16-21 om bl a likabehandling och information inte behöver tillämpas.

Bolaget har för avsikt att ansöka om nytt tillstånd för själva brytningen, men har valt att separera föreliggande ansökan från ansökan om gruvtillstånd. Skälet för denna uppdelning finns inte tydligt angiven i tömningsansökan. Kommissionen är emellertid införstådd i de bakomliggande skälen till varför ansökan sker i två steg och finner dem rimliga.

Det är väsentligt att halter av skadliga eller förstörande ämnen i recipient inte ökar. Enligt given information är det möjligt att ta hand om denna risk. Ur ekologisk synpunkt är dock inte endast halter av olika ämnen som är viktiga. Inom vattendrag är förändringar i flödet under året kraftiga, typiskt med lågvattenperioder och översvämningssperioder. Dessa variationer är viktiga för många vattenlevande arter. Härutöver påverkar flödets 'årscykel' nyttjande av vattenområdet för fiske och friluftsliv. Därför anser kommissionen att tömningsflödet måste följa naturliga förändringar i vattendragets flöde, så att även lågvattenperioder finns kvar och att andelen tömningsvatten, i förhållande till det totala vattenflödet, bör vara rimligt konstant.

2012-05-22

Även denna fråga har tagits hänsyn till i ansökan. En möjlighet är att under lågvattenperioder kraftigt begränsa eller helt undvika tömning. Med sådana villkor kan avvattningsens ekologiska påverkan ytterligare begränsas och risken för försämring av vattendragets ekologiska status minskas. Självfallet ska avvattningen i övrigt ske på sådant sätt att (fysiska) skador på omkringliggande markområden inte uppkommer under översvämningsperioder.

Matti Hepola
Ordförande

Johan Antti
Vice ordförande

Eira Luokkanen
Kommissionens sekreterare